

Мирчев Е., Бајевска Ј., Ивановски В., Корунувска В., Гачева С., Сотировиќ М., Филјанска И.

ПРИМЕНА НА ХЕЛИО МАТЕРИЈАЛИТЕ ВО ФИКСНАТА ПРОТЕТИКА ЗА РЕПАРАТУРА НА ФАСЕТКИ, КОРЕКТУРА НА БОЈАТА НА СТАРИ ФАСЕТКИ И НАДГРАДБИ

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - Скопје: Клиника за фиксна стоматолошка протетика

Појавата на паднати или оштетени фасетки не наведе да извршиме клиничко истражување на фикснопротетички конструкции на кои дошло до нарушување на естетскиот момент и нивно повторно фасетирање, директно во устата на пациентот. Притоа, употребена е хелиопрограмата на "Vivadent", Lichtenstein, во соработка со „Lek“-Ljubljana, како средство за репаратура на оштетени или паднати фасетки.

Клучни зборови: забни фасетки; коронки; мостови; надградби; композитни материјали

Фиксно-протетичките конструкции се средства за превентивна, функционална, фонетска и естетско-физиономиска реконструкција на оштетени или загубени заби. Желбата за добивање подобра естетска конструкција дава поттик за подобрување и усовршување на квалитетот на материјалот за фасетирање. Подобрувањето на механичките и физичките особини даваат подобри биолошки, естетски и технолошки својства (2). Но, сепак, и покрај квалитативното подобрување на својствата на пластичните материјали за фасетирање, поради недоволната механичка ретенција на металната конструкција доаѓа до целосно отпаѓање или оштетување на фасетката на готовата протетичка изработка.

Механичката ретенција се обезбедува на неколку начини: со правење жлебови циркуларно со излевање на тенки ленти и со поставување ретенциони перли (4, 5).

Според Allan и Foreman (1), кога фасетката ќе се оштети или загуби, треба внимателно да се прегледа оклузијата.

Исто така има појава и на абразија на фасетките која може да биде предизвикана од функционално оптоварување и од претерано четкање на забите (6).

За реконструкција на оштетена или падната фасетка се користат ладнополимеризирачки акрилатни маси како ивокрон прав и течност, приготвен со К течност за ладна полимеризација. Репаратурата може да се изврши со директно моделирање во устата на пациентот или со користење на гипсен блок-формус со претходно моделирање на фасетките од восок.

Целта на трудот е клиничко регистрирање на отпаднати или оштетени фасетки, причините за нивното отпаѓање или оштетување и целосната или делумната реконструкција на фасетката по директен метод.

Материјал и метод

Истражувањето се спроведе на пациенти со фиксно-протетички конструкции дојдени на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика, на кои им се оштетиле или им паднале фасетките. Повторно реставрирање со претходно правење механичка ретенција се спроведе со помош на ендокомпонентни композити од хелиопрограмата "хелио прогрес", со претходно користење на замешан опакер прашок и течност, а за постигнување посебни ефекти на бојата употребивме хелиоколот кој содржи хелиотинт, специјални дентински бои и боја на глеф, про-

СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА

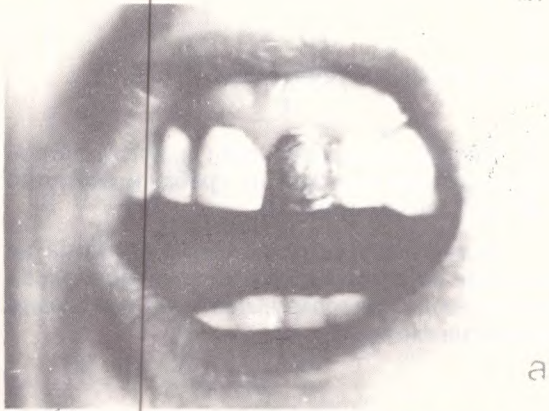
извод на "Vivadent" - Lichtenstein и "Lek"-Ljubljana.

Резултати

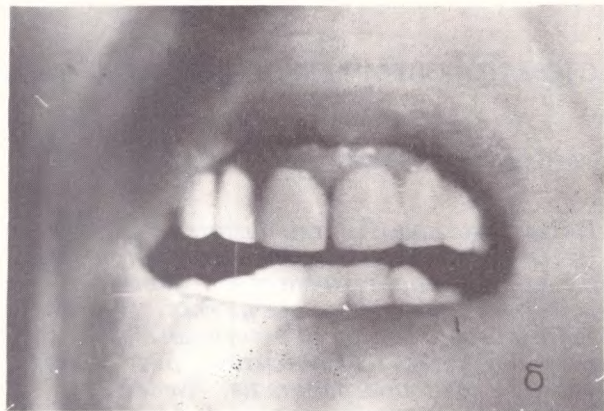
За период од 1 година најдени се 115 целосно или делумно паднати или оштетени фасетки. По наша проценка, причините за отпаѓањето на фасетките се дадени во табела 1.

ТАБЕЛА 1. ПАДНАТИ ФАСЕТКИ СПОРЕД ПРИЧИНИТЕ

Неусогласена оклузија со лоша ретенција	70	(60,87%)
Неусогласена оклузија со добра ретенција	28	(24,35%)
Усогласена оклузија со добра ретенција	17	(14,78%)
Вкупно	115	(100%)

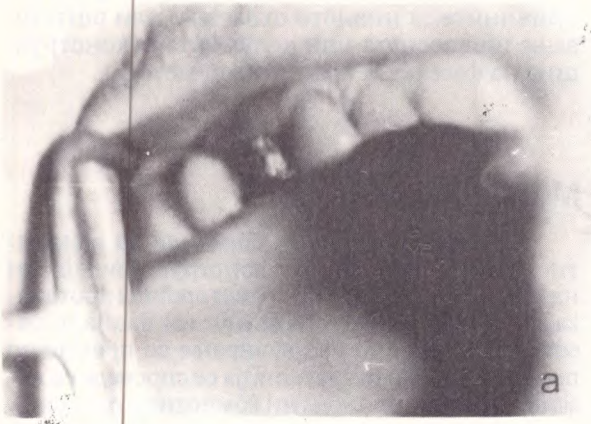

а

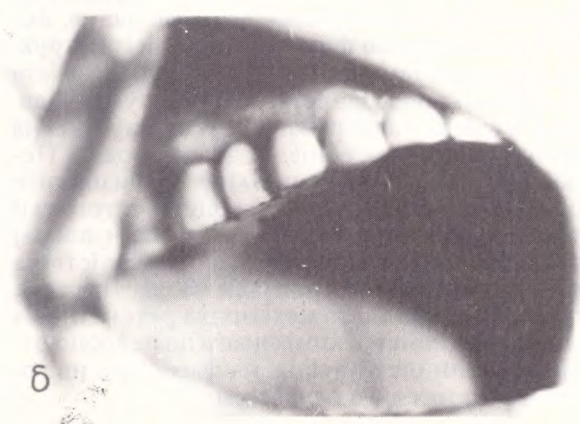

б

Слика 1. Репаратура на отпадната фасета на коронка во мост од златна легура поради неусогласена оклузија:
(а) изглед пред репаратура; (б) изглед по репаратура

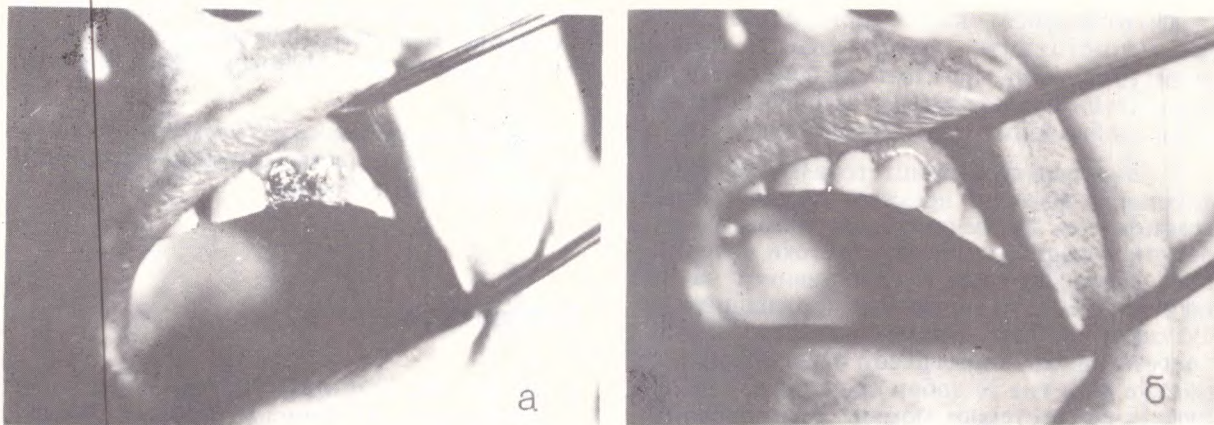

а

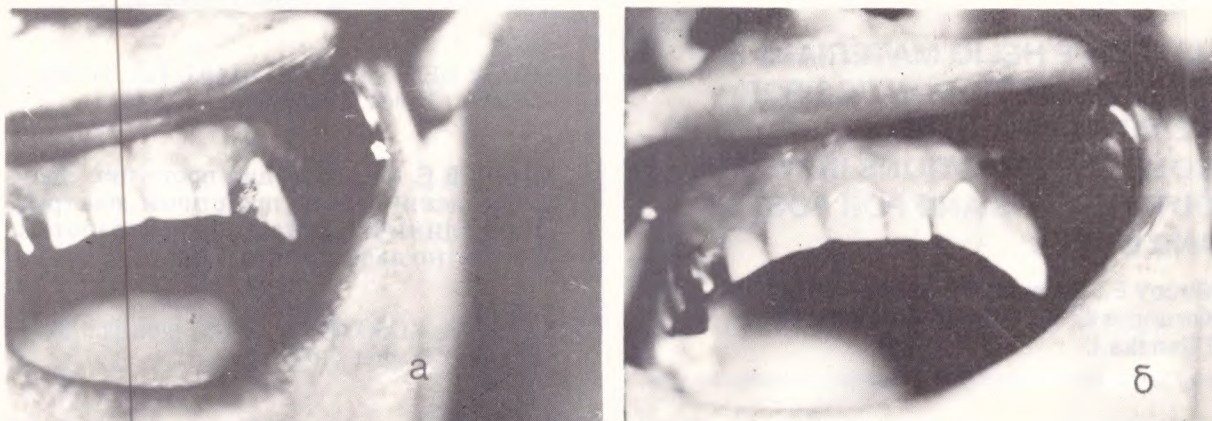

б

Слика 2. Репаратура на отпадната фасета на коронка во мост од златна легура поради недоволна ретенција:
(а) изглед пред репаратура; (б) изглед по репаратура

Слика 3. Репаратура на отпаднати фасети од коронки од сребрено-паладиумска легура поради недоволна ретенција и неусогласена оклузија: (а) изглед пред репаратура; (б) изглед по репаратура

Слика 4. Репаратура на отпаднат дел од фасета од коронка во мост од сребрено-паладиумска легура поради неусогласена оклузија: (а) изглед пред репаратура; (б) изглед по репаратура

Дискусија

Од вкупниот број пациенти во период до 1 година најдени се 115 фикснопротетички конструкции, од кои со паднати фасетки беа 75 (65,22%), додека со оштетени фасетки беа 40 (34,78%). Најчесто паднати фасетки имаше на изработките во пределот на фронтот. Кај изработките што беа со недоволна ретенција јасно е зошто се јавила промената. Ретенционите перли беа или групирани на едно место, или беа недоволни, или немаа поткопани места. Кај 28 (24,35%), по наша проценка, фасетките беа паднати поради неусогласената оклузија, неизвршената реоклузија и реартикулација по фасетирањето, особено во долната вилица, предимензионирањето на фасетките и оставањето со незаштитен метален раб, што доведува до оштетување во функцијата на цвакањето и особено загризувањето.

Кај фикснопротетичките конструкции кои беа со правилна ретенција паѓањето на фасетките веројатно е поради нечистотијата која го нарушува интимното спојување меѓу легурата и акрилатната маса, микропорозноста на спојот и структурната нехомогеност во фасетката, разликата во термичкиот коефициент на ширење и еластичните особини меѓу легурата и акрилатната маса, несоодветната дебелина на фасетката, употребата на несоодветна легура (22-каратно злато).

Периодично променливите оптоварувања предизвикуваат напрегање во металната конструкција и во материјалот за фасетирање. Одлучувачко влијание нема само големината на оптоварувањето туку и фреквенцијата на неговото повторување.

Затоа почитувањето на технолошките барања со обезбедување правилна механичка

ретенција и доброто чистење на оксидите, сулфидите, ајмбет-масата, пастите за полирање, нечистотиите, одмастувањето, како и почитувањето на упатствата на фирмите производители е претпоставка за високо технолошко и биолошко ниво на конструкцијата.

За репаратура на оштетена или изгубена фасетка во денешно време ги препорачуваме композитите. Тие се популарни за вакви репаратури поради одличните естетски особини, поголемата цврстина и едноставниот начин на работа. Ние ги користиме производите на "Vivadent" и "Lek". Нашето искуство со употребата на хелиопрогресот и хелиоколот покажа дека тие се добри средства за задоволување на естетскиот момент. Ги употребивме за репаратура на оштетени или паднати фасетки, оштетени фасетки од абразија, за корекција на боја на стари фасетки, за надградби, пломби.

Summary

USAGE OF HELIO MATERIALS IN FIXED PROSTHODONTICS FOR REPARATIONS OF VENEERS, COLOR CORRECTIONS IN WORN OUT VENEERS AND FOR POSTS AND CORES

Mirčev E., Bajevska J., Ivanovski V., Korunovska V., Gaceva S., Sotirović M., Filjanska I.

The aim of our study was to investigate the frequency of lost or damaged veneers in fixed dentures and

crowns, causing esthetic defects, and veneering directly in the mouth of the patient. For purpose of veneering, Helio programme products by Vivadent from Lichtenstein and Lek from Ljubljana was used.

Key word: veneers, dental; prosthodontics; dental materials; crowns and bridges

Литература

1. ALLEN DN, FORMAN PC. Crown and bridge prosthodontics: An illustrated handbook. Wright, Bristol, 1986.
2. GRKOVIĆ B, TEODOSIJEVIĆ M. Tehnologija zubotehničkog materijala za treći razred usmernog obrazovanja zdravstvene struke. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1981.
3. LEKOV DENTALNI KATALOG. Lek, Ivoklar - Vivadent, Ivolek, Dentaurum.
4. МИРЧЕВ Е. Стоматолошка протетика, едноделно леани фиксно протетички конструкции: клиничка и техничка изработка. Просветно дело, Скопје, 1984.
5. SUVIN M, KOSOVEL Z. Fiksna protetika. Školska knjiga, Zagreb, 1975.
6. THAYER KE. Fixed prosthodontics, Year book Medical Publishers, ING Chicago, 1984.